

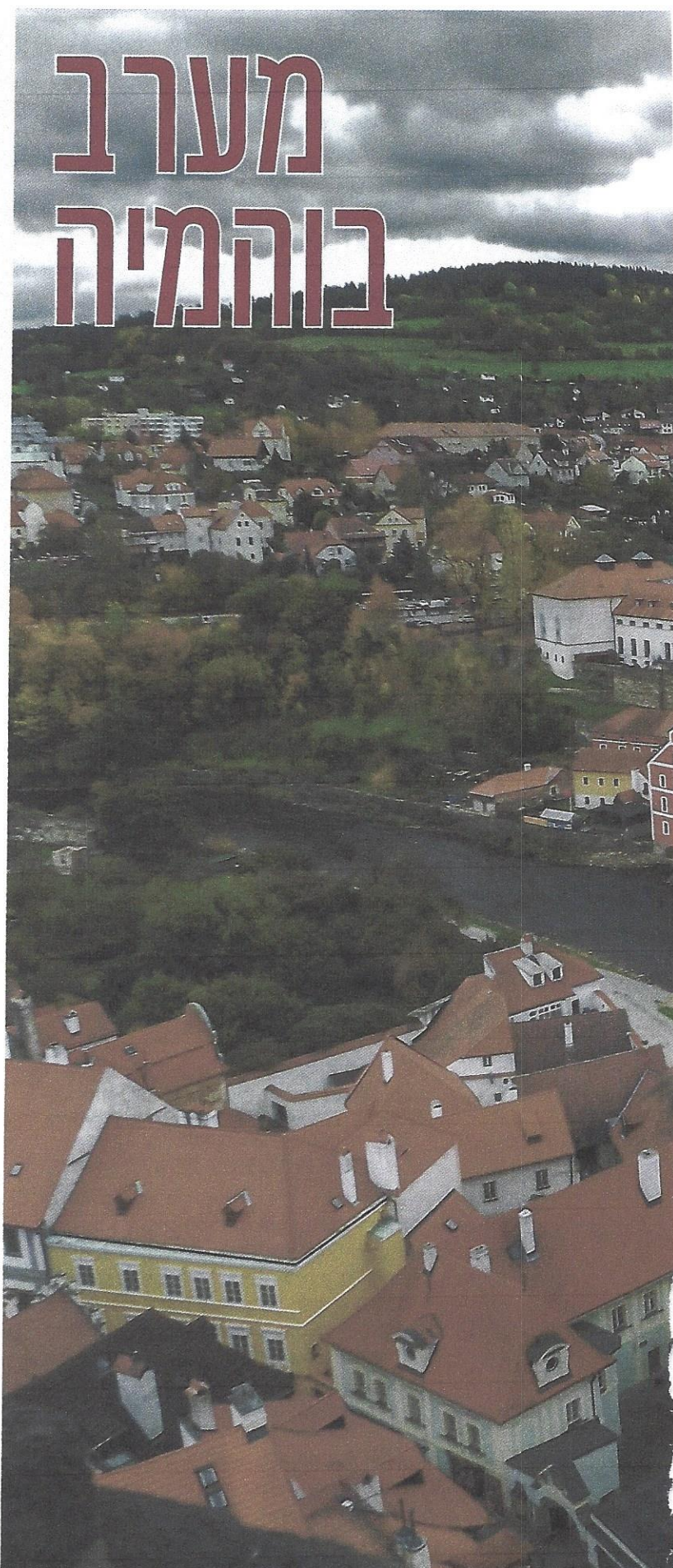
◀ בצד שמאל למטה הקומפלקס של טירת צ'סקי קרמאלוב, ברקע הרובע העתיק של העיר, וביניהם הנהר.

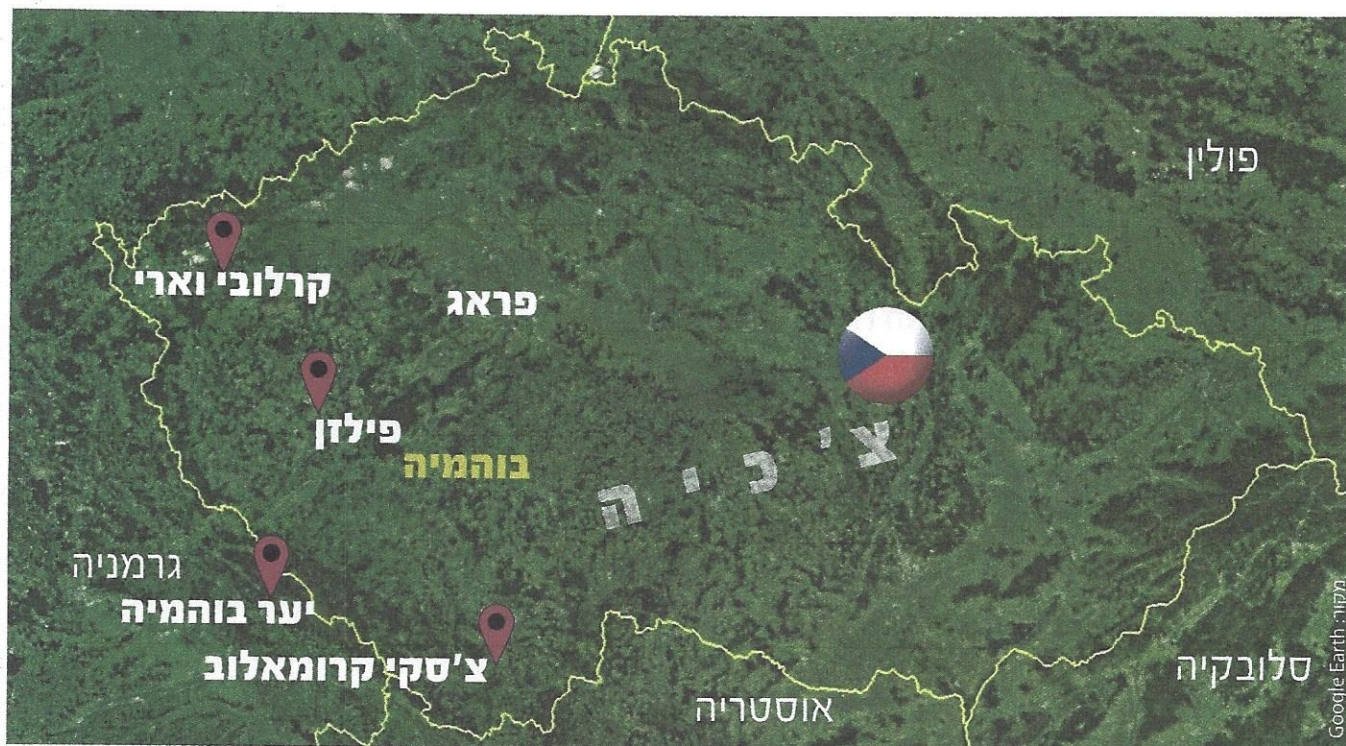
כתב: יצחק בן עוזר

צ'כיה היא החלק המערבי של צ'כוסלובקיה שפוצלה לצ'כיה וסלובקיה ב-1 בינואר 1993. צ'כיה מתחלקת לשני אזורים: המזרחי שביניהם נקרא מוראביה, ואילו האזור שכולל את מרכז המדינה (אזור פראג) ומערבה נקרא בוהמיה. שטחה של בוהמיה הוא 52,000 קמ"ר, ומספר תושביה עולה על שישה מיליון (שני הפרמטרים הללו מהווים למעלה מ-60 אחוז מהשטח ומהאוכלוסייה של הרפובליקה הצ'כית).

כתבה זו תתמקד במערב בוהמיה, חבל ארץ שגובל עם גרמניה. המושג בוהמינים (אנשי הבוהמה) מקורו בחבל ארץ זה. הוא נקשר לצוענים שהורשו על ידי שליט בוהמיה לנוע למערב אירופה (גרסה אחרת טוענת שגורשו על ידו), ואלה התמקמו בשולי ערים במערב אירופה וניהלו אורח חיים פרוע ולא מסודר. תפיסת עולם זו הפכה מאוחר יותר לנחלתם של אומנים שלא הייתה להם עבודה מסודרת לא בחלו בשתיית אלכוהול ובעישון סמים. כך נוצרו בערים הגדולות ברחבי העולם רבעים שריכזו לתוכם את אותם אנשי בוהמה (ציירים, נגנים, סופרים והוגי דעות). הרבעים הללו היו פחות ממוסדים ויותר יצירתיים, ואחד הסממנים שמאפיינים אותם הוא ריכוז גבוה של בתי קפה קטנים שבהם מעניקים יחס אישי ללקוחות. דוגמאות בולטות לרבעים כאלה הן: גריניץ וילאג' שבניו-יורק ומונמארטר והרובע הלטיני שבפריז.

האופרה המפורסמת "לה בוהם" של פוצ'יני עסקה באותו סגנון חיים לא ממוסד. אם צריכים לבחור כמה "מותגים" שמוצאם ממערב בוהמיה אזי הבולטים שבהם הם משולש עיירות הספא שכולל את קרלובי וארי, מריאנסקה לאזנה ופרנטישקובי לאזנה, הידוע בשם West Bohemian Spa Triangle, וכן הבירה הצ'כית (מותגים כמו פילזן ובאדוויזר יוזכרו בהמשך הכתבה).

פילזן מילה נרדפת לבירה

העיר פילזן נקשרת בתודעה של רובנו עם בירה. חובבי הבירה מודעים למותג שנקרא בירה פילזן, ולא בכדי. העיר פילזן היא הרביעית בגודלה בצ'כיה והשנייה בגודלה בבוהמיה (אחרי פראג הבירה), והיא מתפקדת כעיר המחוז של מערב בוהמיה. העיר יושבת על המפגש של ארבעה נהרות: רדבוזה, מז'ה, אוהלאבה ואוסלאבה, היוצרים יחד את נהר ברונקה, נוסדה במאה ה-13. תנופת ההתפתחות שלה מיוחסת למאה ה-19, עם הקמתה של מבשלת הבירה שהיא הסמל המסחרי של העיר, ופיתוח תעשיית הנשק במפעלי סקודה. סקודה, הידועה כיום יותר כיצרנית רכב, החלה את דרכה בעיר בשנת 1859 והקימה כאן מרכז לפיתוח הנדסי.

למרות העובדה שכחמישית מתושבי העיר עוסקים בתעשייה, הרי שגולת הכותרת של העיר היא ייצור בירה. כבר במאה ה-13 קיבלה העיר היתר לייצר בירה. התושבים מיהרו והקימו מפעלונים רבים לייצור בירה. לא תמיד התוצרת ענתה על המצופה, ואירוע מכונן בשנת 1838, שבמהלכו יצרני הבירה שפכו בכיכר העיר את הבירה שייצרו כיוון שהייתה מקולקלת, שינה את תהליך הייצור בצורה קיצונית. בעקבות הצעד ההפגנטי הזה הוחלט להקים בעיר מבשלת בירה גדולה שאליה יסתפחו יצרני הבירה הרבים, ויחד ידאגו להבאת מומחה לייצור בירה. המומחה הבווארי יוזף גרול שילב את הידע שצבר עם הלדת הצ'כי הבהיר והאיכותי, וכך התקבלה בירת לאגר בהירה איכותית מאוד.

התחלנו את הסיור בכיכר הרפובליקה, שהיא הכיכר המרכזית של העיר. במרכז הכיכר ניצבת כנסיית סנט ברטולומיא, שהמגדל שלה מתנשא לגובה 102 מ'. התיישבנו לקפה ועוגה ב"קפה פליני" שבכיכר, ואחר כך צעדנו לעבר לשכת התיירות (חלק מבניין העירייה שבפאה הצפונית של כיכר הרפובליקה), שם קיבלנו מידע על לוח הזמנים של הסיורים במבשלת הבירה וכיצד להגיע למרכז המבקרים שלה. מכיכר הרפובליקה הלכנו ברחוב פרסזקה (Prazska) עד רחוב פלובה (Palova), שם פנינו שמאלה לדרך שמשיקה לאגם. עברנו במנהרה שמתחת לכביש, והגענו לפינת אצטדיון כדורגל של הקבוצה המקומית (ויקטוריה פלזן). סביב האצטדיון ניכרה תכונה רבה של צוותי טלוויזיה וסדרנים, לקראת משחק כדורגל שיערך באותו ערב עם הפועל באר שבע.

משם המשכנו דרך גשר הלוכלי רגל למסלול שמוביל למרכז המבקרים של המבשלה. הסיור, שנמשך כ-100 דקות (אנחנו הצטרפנו לסיור בשפה האנגלית), מתחיל במרכז המבקרים. על הקיר ניתן להבחין בשלושה מיצגים שקשורים לתעשיית הבירה. בסיור מתמקדים בנקודות שהייתה להן חשיבות היסטורית בשילוב נקודות מהותיות לתהליך הייצור הנוכחי. ניתן לראות את שיטת הייצור שהונהגה על ידי יוזף גרול בשנת 1842. הסיור מסתיים בחנות המתחם. מדרגות המובילות מטה מביאות אותנו למסעדה Na Spilce שנחשבת לגדולה ביותר בכל צ'כיה. המסעדה מוקמה במקום ששימש בעבר את אולם התסיסה. במסעדה מגישים מנות מהמטבח הצ'כי לצד מנות אחרות, אבל הבירה שמיוצרת בסמיכות מככבת בכל ארוחה. במרכז הרובע העתיק נמצא מוזיאון הבירה.

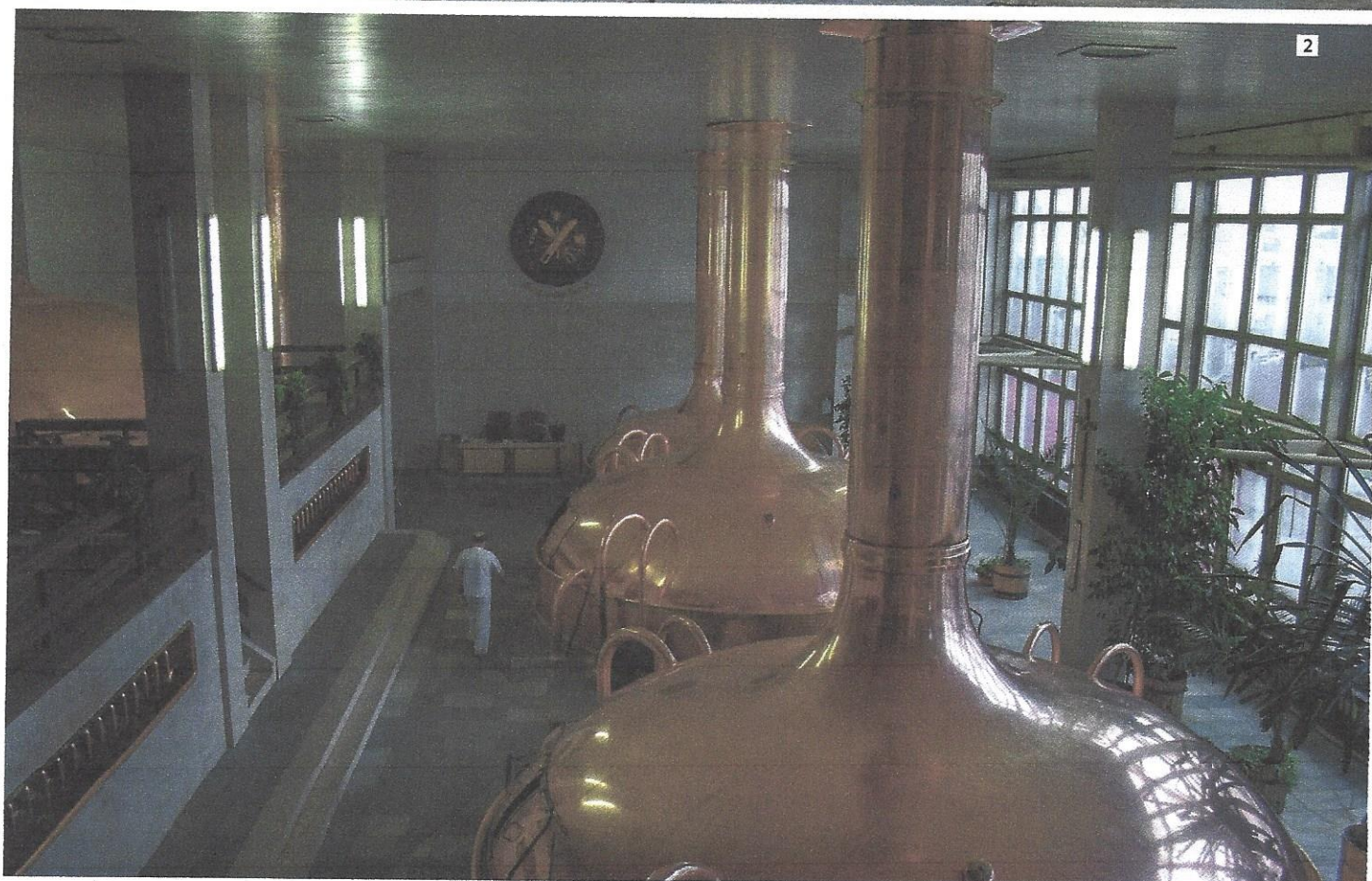
ניתן לרדת לסיור במרתפים שמתחת לרובע העתיק. אורך המסלול כ-800 מ', והסיור נמשך כ-50 דקות.

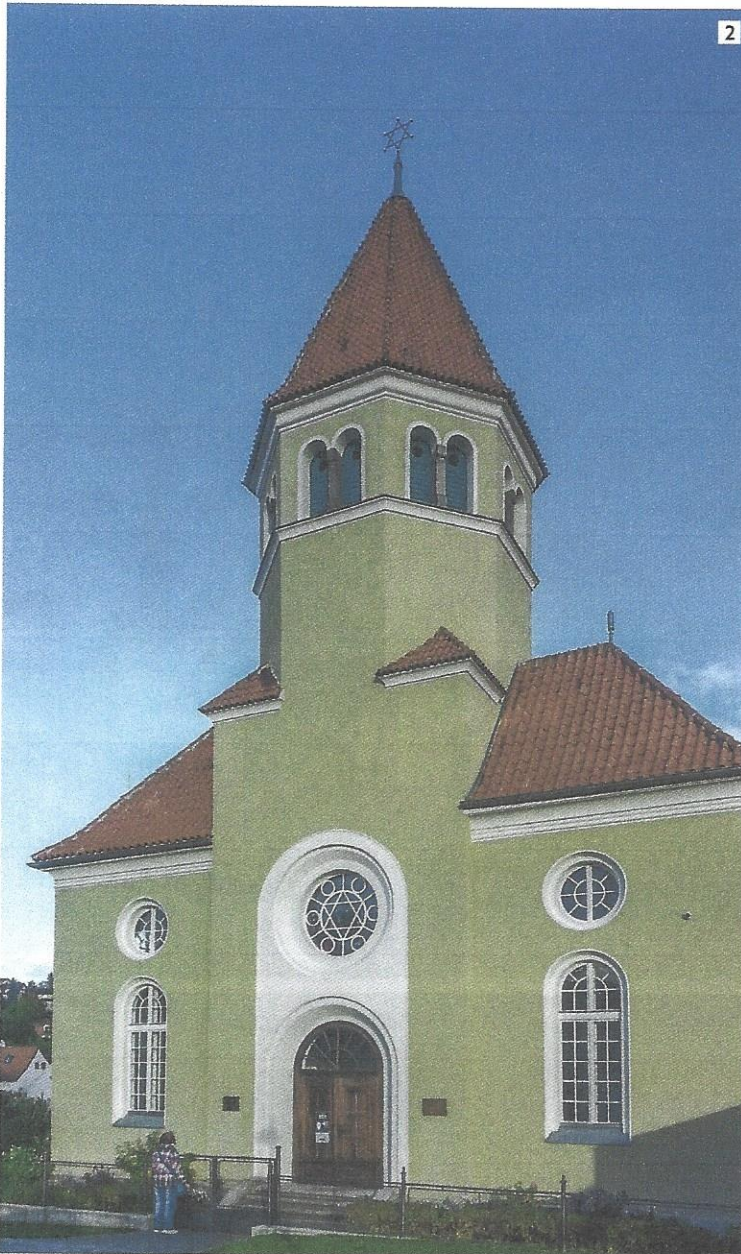
המוזיאון שוכן במבנה שבו ייצרו בירה כבר במאה ה-15, והוא מציג פריטים וטכניקות ששימשו לייצור בירה בעבר.

פילזן מנקודת מבט יהודית

לא כולם מודעים לעברה היהודי של פילזן. בשיא תפארתה הפעילה הקהילה היהודית חמישה בתי כנסת בעיר. היהודים התיישבו בפילזן במאה ה-14. בשנת 1504 הם הורחקו מהעיר, ומרביתם נדדו לפרוורים ולעיירות שכנות. היהודים חזרו לפילזן במאה ה-18, והקהילה היהודית שבה לתפקד בשנת 1849. שבע שנים מאוחר יותר נפתח בית קברות ליהודים, ובשנת 1859 נבנה בית הכנסת שנקרא כיום בית הכנסת הישן. לצד הכניסה לאולם הראשי יש מדרגות חיצוניות שמאפשרות עלייה לקומה השנייה, שם יש גלריה ששימשה כעזרת נשים, ובקומה השלישית יש תערוכה של פריטי יודאיקה.

1. מרכז המבקרים ואחד המבנים שבמתחם הייצור של מבשלת הבירה שבפילזן. צילום: Jeff Owen Photos
2. מתקני הנחושת שבתוך מפעל הייצור של המבשלה שבפילזן. ניתן לראותם בסיור מודרך במבשלה.

2

1

בית הכנסת הזה זכה לכינויו זה רק בשל העובדה שברחוב הניצב הוקם בשנת 1892 בית כנסת חדש. זהו מבנה מרשים למדי שמדורג כבית הכנסת השלישי בגודלו בעולם, והשני בגודלו באירופה (אחרי בית הכנסת בעיר בודפשט שבהונגריה). הוא בנוי בסגנון מורי-גותי, ושני מגדליו מתנשאים לגובה של 45 מ'. הסגנון הזה והצבע הוורוד קצת מפתיעים, אבל מי שביקר בבית הכנסת בברלין יוכל להבחין בדמיון לא מבוטל בין השניים. כאשר הבחנתי במגן דוד גדול בין שני המגדלים הסקפטיים שלי החלה להתפוגג. בית הכנסת הזה אינו פעיל כבית כנסת והוא משמש לאירוח קונצרטים וכאכסניה למזיאון צילום.

אשתקד במריאנבד (מריאנסקה לאזנה)

מריאנסקה לאזנה זכתה ליחסי ציבור בעקבות סרטו המפורסם של הבמאי הצרפתי אלן רנה "אשתקד במריאנבאד". אגב, בימים אלה מועלית הצגה בתיאטרון גשר שנקראת "קייץ במריאנבאד". גם אני יכול להעיד שחוויתי את החוויה הבלתי נשכחת של "אשתקד במריאנבאד" (שהיית בה חמישה ימים בספטמבר 2017). מריאנסקה לאזנה היא אחד משלושת הקודקודים של "משולש" עיירות הספא במערב בוהמיה. האזור כולו הידוע כחבל הסודטים שימש כנושא מרכזי במפגש של היטלר עם צ'מברליין ערב פרוץ מלחמת העולם השנייה. האזור יושב אז על ידי תושבים גרמנים, והיטלר דרש לספח אותו לגרמניה.

לכל אחת מעיירות הספא שמרכיבות את המשולש יש גם שם גרמני: קרלובי וארי - קרלסבד, מריאנסקה לאזנה - מריאנבד, ופרנטיסקובי לאזנה - פרנטיסבד. אחת המסקנות שניתן להסיק מהעובדות שאוזכרו לעיל היא שמיצובה של מריאנסקה לאזנה כעיירת ספא הוא גבוה למדי, והיא שם דבר לחובבי הספא באירופה. בעיר פועלים כ-40 מעיינות חמים, והיא זכתה לארח במהלך השנים סלבריטאים רבים כמו מלך אנגליה אדוארד השביעי, גתה ופרדריק שופן.

המעיינות השונים הפזורים ברחבי העיר נקראים pramen, ואצין חלק מהיותר מפורסמים בשם הלועזי - Krizovy, Karolinin, Alexandrine, Ferdinanduv, Rudulfuv, Antonikuv. מעל המעיינות יש בדרך כלל מבנה עשוי אבן עם גג עגול או קשתות.

העיירה משופעת בתי מלון ודירות נופש, ויש בה גם מתחם מלונות של רשת דנוביוס, שבו ריכוז של כתשעה בתי מלון שמרביתם מחוברים זה לזה במסדרונות תת-קרקעיים (מעבר נוה וחס מבית מלון אחד לאחר בחורף הקר, שמאפשר לכל אורחי המתחם להשתתף בפעילויות שמתבצעות בכל אחד מבתי המלון של הקבוצה). מרבית בתי המלון שוכנים בארמונות מפוארים שנבנו במאות הקודמות, והם משיקים לפארק סקאלניקובי, שהוא פארק ירוק מאוד ומטופח. המדשאות הירוקות, ערוגות הפרחים הצבעוניות, הנחל הזורם, העצים שבתקופת

הסתיו נצבעים בצהוב ואדום, והפסלים המהווים תפאורה מהממת ל"מזרקה המזמרת", כל אלה מושכים אליו המוני תיירים ביום ובליל.

בסמוך למבנה עם הקשתות וציורי הפרסקו (הקולונדה), שמוכיל לבית המשאבות שמספק מי בריאות (יש כאן שני סוגי מים שפורצים ממעיינות, ולכל אחד סגולות מרפא משלו), ניצבת המזרקה המרשימה. כמה פעמים ביום מתקיים מופע שבו המזרקה מגיבה למזיקת רקע (ברוב המופעים האלה מושמעות יצירות קלאסיות, אך בשעות מסוימות יש גם מופעים עם מוזיקה מודרנית, כדוגמת שירים של סלין דיון). הזרמים המשתנים זוכים בשעות הערב לתאורה צבעונית דינמית שמעצימה את החוויה. משך המופע הממוצע הוא כארבע דקות, ומאחר שכל מופע שונה מקודמו (מוזיקת רקע, משך מופע, תאורה) אזי מי שמתגורר בקרבת מקום יוכל לחזות בכמה מופעים ביום. הפארק וחזיתות בתי המלון שבמתחם של דנוביוס פוטוגניים מאוד וראויים להנצחה במצלמה.

פארק בוהימיניום במריאנסקה לאזנה

בגבעה שמתנשאת מעל העיר, בשכונת קראקונוס (Kraconos), נמצא פארק מינאטורות שמציג דגמים של מבנים מפורסמים ברחבי צ'כיה,

1. העיר פילון במבט ממעל כאשר במרכז התמונה מבנה מעניין של שני עמודים שבנין מחבר ביניהם וזהו בית הכנסת החדש של פילון. ניתן לבקר בו ולהתרשם מחשיבותה של הקהילה היהודית בעיר בעבר הרחוק.
- צילום: Norbert Aepli
2. בית הכנסת שבצ'סקי קרומאלוב.
3. כיכר השוק העתיקה שבמרכז צ'סקה בודאיוויצה. באמצע הכיכר ניצב הפסל של שמשון שנלחם באירה. ביום הביקור הייתה היערכות מיוחדת בכיכר לקראת מרוצים שיוצאים ממנה.
4. רכבת מיניאטורית שמסיירת בפארק בפרנטישקובי לאזנה.

1. הפסל של הצבי (קמזיק), הסמל המסחרי של קרלובי וארי, משקיף על העיר ממרומי הגבעה.
2. אחד הפסלים שעל גשר הקשתות שבעיירה פיסק (מזכיר מותג תיירותי מפורסם יותר - גשר קארל בפראג).

המפסל התחתון שבו נמצאים חלק מהמעיינות התרמיים, והגבעות שמסביבו. על אחת הגבעות הללו ניצב מגדל דיאנה (Rozhledna Diana). למגדל יש מרפסת תצפית בגובה של כ-550 מ' מעל פני הים, שמעפילים אליה במעלית והיא מאפשרת הצצה על הגבעות שמקיפות את העיר. המבנה הבולט ביותר שנצפה הוא הכנסייה האורתודוקסית של פטר ופול, שצריחיה צבועים טורקיז וזהב.

גם המבנה של כנסיית מארי מגדלנה מרשים למדי. הרכבת שעולה מהמפסל התחתון (התחנה סמוכה למלון גרנד הוטל פופ שנחשב לטוב שבעיירה) עוצרת בתחנת ביניים לפני התחנה הסופית בגבעת דיאנה. ניתן לרדת בה ולטייל ברגל לפסל המפורסם של העיר שנקרא קמזיק (Kamzik). זהו פסל עשוי ברונזה של הצבי שהפך לסמלה המסחרי של קרלובי וארי. הוא ממוקם בנקודת תצפית נוספת שגובהה 472 מ' מעל העיר.

הפסל הוקם בשנת 1851 על ידי הפסל מברלין August Kiss, והברון לוצוב אישר לחבר את הפסל לסלע. בשנת 1984 נהרס הפסל על ידי ונדליסטים, והוא נבנה מחדש על ידי הפסל המקומי יאן קוטאק. לאחר שיוורדים ממגדל דיאנה מומלץ להתרווח במסעדת יער צמודה. המסעדה גדולה ומרווחת, ובימי שמש ניתן גם לשבת במרפסת. נהייתי מאוד מהארוחה כאן, ולמרות הבלעדיות שלה בפסגה מחיריה סבירים. בסיום הארוחה קיבלנו כצ'ופר על התנהגות טובה כוס של ליקר בחורובה (Becherovka). ליקר זה, המיוצר בקרלובי וארי על ידי החברה המשפחתית של יאן בחר, הוא אחד ממוטגי המזון שהעיר גאה בהם. הליקר עשוי תערובת של עשבים, והוא פותח לפני יותר מ-200 שנה. המתכון להכנת המשקה נשמר בסוד, והוא ידוע רק לאלה שרוקחים את התמצית המכילה 32 סוגי עשבים, בהם זרעי אניס וקינמון.

בקנה מידה של 1:25. לגבעה ניתן להגיע ברכב, באוטובוס או ברכבל שמטפס מהמפסל של העיירה (חוויה בפני עצמה) למרומי הגבעה שגובהה 750 מ'. כל אמצעי התחבורה מגיעים לאותה נקודה שממנה פוסעים כמה צעדים בין שני בתי מלון - קרקונס ורובזאל (Rubezahl) - לעבר הכניסה לפארק המיניאטורות. מבין המבנים המוקטנים המוצגים בפארק ניתן לזהות את כנסיית ברתולומיאו שבכיכר המרכזית של פילזן, טירת קרלשטיין שמדרום לפראג, הרובע העתיק והטירה של צ'סקי קרומאלוב וגשר הקשתות שנמצא בעיירה פיסק (Pisek). בין הדגמים הפזורים בפארק במרווחים, מה שמאפשר למבקרים ליהנות מאווירה רגועה ומהדשא הירוק והמטופח שמוקף ביער, ניתן להבחין מדי פעם במקבצים של פטריות בצבעים בולטים מאוד. בית קפה ומגרש משחקים לילדים מאפשרים כמה רגעי מנוחה במהלך הביקור בפארק, שמהווה מוקד משיכה למשפחות עם ילדים קטנים.

קרלובי וארי

זוהי עיירת ספא עם פרסום ויחסי ציבור שמציבים אותה במקום נכבד ברשימת עיירות הספא באירופה. עיירה זו שונה במבנה שלה ממריאנסקה לאזנה. היא בנויה על כמה גבעות, שעל כל אחת מהן שכונה עם מבנים מעוצבים ובוהקים בצבעיהם. הכבישים המובילים למרומי הגבעות הולכים ונעשים צרים, אבל התנועה המוטורית כאן איטית ודלילה, כך שניתן ליהנות בניחותא מהבניינים המקסימים שלצידי הכביש.

מרבית המבקרים כאן הולכים ברגל, וכך אפשר להתרשם מהמבנים הפים שחלקם אף מוקפים גינות מטופחות וצבעוניות. הטופוגרפיה הייחודית של העיירה הביאה להקמת רכבלים ורכבות (משך הנסיעה כל כך קצר שעדי שמתארגנים בקרון הנסיעה מסתיימת) שמחברים בין

המותג השני שמקורו בקרלובי וארי אך תמצאו אותו בכל מקום בבוהמיה, הוא ופל דקיק שצורתו עגולה וניתן להשיגו בכמה טעמים (וניל, נוגט), והוא פופולרי מאוד בעיירות הספא של בוהמיה בקרב התיירים והמקומיים. לטעמי השילוב של הוופלים עם הליקר הוא שילוב מנצח. זוהי עיירת הספא המפורסמת ביותר בצ'כיה, וניתן ליהנות ממעיינות המרפא שבה. מסביב למעיינות הללו הוקמו קולונדות (אכסדראות), שהן מבנים שמבוססים על שדרות עמודים מעוצבים שתומכים בתקרה (סגנון שמזכיר את חזיתות המקדשים ביוון וברומא).

פרנטישקובי לאזנה

הקודקוד השלישי במשולש ערי הספא מצוי בקרבת הגבול עם גרמניה. גם לו כמו לשניים האחרים יש שם גרמני - Francisbad. בעיר יש 21 מעיינות שמפיקים מים מינרליים, והם שימשו כמי מרפא כבר בשנת 1406, עוד לפני ששמה של העיר פרץ לתודעה (הוקמה ב-1793). המים שמייחסים להם סגולות מרפא הובאו לעיר צ'ב (Cheb) הסמוכה, וניתנו לאורחי הספא שבעיר. במאה ה-17 המים שהופקו כאן שווקו לערים הגדולות באירופה. המתחם המתור נבנה סביב מעיין פרנטישקוב. המתחם כולל מדרחוב מטופח, קולונדה שבה ניתן לשתות ממימי המעיין, לשכת תיירות וחניויות. משני צידי המדרחוב ממוקמים המבנים המרשימים של העיר, ולכל כיוון שנפנה ניתן למצוא נוספים (Novy, Luisin, Stanislav, Cisarovsky).

הגענו לעיר בשעות הצהריים, ואחרי ארוחה טובה במסעדת Gruzie פסענו לעבר המתחם. המקום המה מבקרים, אבל הכול מתנהל כאן בקצב איטי ורגוע. השקט והשלווה יוצרים אווירה של חופשה רגועה (ניתן לראות עשרות נופשים יושבים על הספסלים שבמתחם הגינות וספר בידם), כפי המצופה מעיירת ספא.

צ'סקה בודאיוביצה

עיר המחוז של דרום בוהמיה נוסדה בשנת 1265 על ידי המלך פשמישל אוטוקאר השני במפגש הנהרות ולטאבה ומאלסה. הסמנים הבולטים

המרבית הקולונדות מרוכזות לאורך מסלול קצר יחסית, שמשק לגדה הימנית של הנהר טפלה (Tepla). קולונדת המעיין (Hot Spring Collonade) הסמוכה לכיכר התיאטרון היא המודרנית שבהן. הסיבה לכך היא שהיא עברה הרבה גלגולים מאז שנבנתה הגרסה הראשונה שלה במאה ה-18. הגרסה השנייה הוקמה ב-1826, והשלישית בסוף שנות ה-80 של המאה ה-19 על ידי הארכיטקטים פלנר והלמר שאחראים לתכנון של כמה קולונדות נוספות בעיר.

המבנה החזיק מעמד עד 1939, ונהרס בגלל קורוזיה. כפתרון זמני הוקם מבנה עשוי עץ עד להקמתו של המבנה הנוכחי בשנת 1975. בסמוך לאולם השתייה ממוקמת פריזמת זכוכית שמכילה את הגיזר המתפרץ לגובה של 12 מ'. באולם השתייה יש כמה דוכני מזכרות, אבל האטרקטיבי מביניהם מציג עבודות זכוכית של בית החרושת המקומי Moser. אם יש לכם זמן ניתן לבקר במפעל שנמצא ברובע דבורי (Dvory) שבמערב העיר. קולונדות נוספות בתחום הליכה הן: Park, Market, Castle. הן נבנו בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20, וחלקן עוצבו על ידי צמד הארכיטקטים פלנר והלמר. אחד המאפיינים של המעיינות הנובעים בקרלובי וארי (גם בשתי עיירות הספא האחרות שמרכיבות את משולש ערי הספא של בוהמיה) הוא שהשתייה אינה כרוכה בתשלום, בהנחה שהגעתם מצוידים בכוס או

המבנה החזיק מעמד עד 1939, ונהרס בגלל קורוזיה. כפתרון זמני הוקם מבנה עשוי עץ עד להקמתו של המבנה הנוכחי בשנת 1975. בסמוך לאולם השתייה ממוקמת פריזמת זכוכית שמכילה את הגיזר המתפרץ לגובה של 12 מ'. באולם השתייה יש כמה דוכני מזכרות, אבל האטרקטיבי מביניהם מציג עבודות זכוכית של בית החרושת המקומי Moser. אם יש לכם זמן ניתן לבקר במפעל שנמצא ברובע דבורי (Dvory) שבמערב העיר. קולונדות נוספות בתחום הליכה הן: Park, Market, Castle. הן נבנו בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20, וחלקן עוצבו על ידי צמד הארכיטקטים פלנר והלמר. אחד המאפיינים של המעיינות הנובעים בקרלובי וארי (גם בשתי עיירות הספא האחרות שמרכיבות את משולש ערי הספא של בוהמיה) הוא שהשתייה אינה כרוכה בתשלום, בהנחה שהגעתם מצוידים בכוס או

מתקופת ימי הביניים הם שרידי החומות, מגדלי השמירה, כיכר העיר והסמטאות המרוצפות אבן. כמו התיירים האחרים ניווטנו עצמנו לעבר כיכר העיר. הכיכר הגדולה מוקפת מבנים עתיקים שהבולט מביניהם הוא בניין העירייה על שלושת מגדליו. בכיכר עצמה מזרקת שמשון, שאם מסתכלים על חלקה העליון ניתן לראות את שמשון מחזיק בלוע הארי. ביום שבו ביקרנו שם הכיכר לבשה חג, וכבר בשעות הבוקר הוקמו במקום במות, דוכנים ואוהלים לבנים, והוצבו שורות של שירותים כימיים. לשאלתנו מה עומד להתחולל כאן הוסבר לנו שזוהי נקודת ההתחלה לשלושה מרוצים שייערכו כאן בשעות הצהריים. לא הרחק מהכיכר ניצב בגאון "המגדל השחור" (Cema Vez), שגובהו 72 מ'. לאחר שטיפסתי 225 מדרגות כדי להגיע לראשו נהייתי מתצפית נהדרת על העיר. במהלך הטיפוס ניתן להבחין בפעמונים של המגדל, שהגדול מביניהם נקרא בומארין. הכינוי של המגדל נובע מצבעו השחור שנוצר בעקבות שריפה. בעבר פריחתה של העיר נבעה ממכרות כסף ומסחר ביין ומלח, ואילו כיום מהבירה הידועה באדוויזר וגם מתעשייה הנדסית. העיר ידועה גם בשמות "עיר העפרונות" ו"עיר הבירה". עיר העפרונות? על שם מפעל העפרונות המפורסם "קוהי-נור" (הועבר לכאן מווינה בתקופה שבה שלט בצ'כיה בית המלוכה ההבסבורגי), ועיר הבירה על שם בירת באדוויזר

1. ההמבנה המרכזי ובית המשאבות שבמתחם הספא של מריאנסקה לאזנה. בקדמת התמונה "המזרקה המזמרת" שמפינה כיסורים אור-קוליים כמה פעמים ביום. צילום: Jinpal Song
2. פסלו של שמשון משסע את לוע הארי במרכזה של הככר הגדולה בצ'סקה בודאיוביצה.
3. פארק סקאליניקובי וסביבו ארמונות שהוסבו לבתי מלון של רשת דנוביוס. צילום: Jinpal Song

1. הבריכה במתחם הספא של מלון Ruze שבצ'סקי קרומאלוב.

2. המגדל של טירת צ'סקי קרומאלוב כפי שהוא נצפה מסמטאות הרובע העתיק. צילום: Ralf Peter Reimann

שכולל מבואה המתחברת מצד אחד לחדר שירותים ומצד שני לחדר עבודה/אוכל גדול שממנו מגיעים לחדר השינה. הריהוט בחדר בסגנון האבירים של ימי הביניים, וכל הפריטים שעל הקירות תואמים את רוח התקופה. בחדר העבודה/אוכל יש שולחן אוכל וגם שולחן עבודה עשויים עץ צבוע חום כהה, שיוצרים תחושה שכאן ישבו, למדו וסעדו נזירים לפני כמה מאות שנים. כשמתעוררים בבוקר ופותחים את החלון בחדר השינה ניתן לראות את טירת צ'סקי קרומאלוב במלוא הדרה. כמו כן רואים את מרפסת התצפית הרחבה שמול הכניסה למלון, שהיא אולי הפופולרית ביותר בעיירה ולאורך כל שעות היממה ניתן להבחין בתיירים שפוקדים אותה. המסעדה של המלון בנויה אף היא מכמה חללים מעוצבים (תמונות עתיקות על הקירות), שמשווים אווירה מעט אינטימית. האוכל מצוין, אבל חוויה בלתי נשכחת היא לסעוד במרפסת הפתוחה (summer terrace). זוהי מרפסת גדולה מאוד שמשקיפה על הנהר בקטע שבו יש מפלון המשמש אתגר קל לשייטי הקיאקים. ליד חדר האוכל יש חדר עם תלבושות של אבירים ובנות זוגם, וחלק נכבד מהאורחים (בפרט אלה שהגיעו בקבוצות) לובשים אותן ומצטלמים במרפסת. כשעזבנו את המלון לאחר שלושה ימים חייכנו זו לזה, ובלי מילים החלטנו, רעייתי ואני לחזור לכאן בעתיד הקרוב, גם אם מיצינו את רוב האטרקציות התיירותיות שבאזור. אף על פי שכבר ישנתי במלונות רבים וטובים ברחבי הגלובוס, לא זכורים לי הרבה מקרים שבהם החלטתי החלטה שכזו.

צ'סקי קרומאלוב

שורשיה של עיירה זו בשנת 1253. היא שמורה היטב מאחר שבמהלך מאות השנים שחלפו מאז היווסדה היא הצליחה לחמוק מהמלחמות

(בוד-ואר בלשון המקומיים) שייצורה החל כאן בשנת 1851. המפעל המקומי (Budweiser Budvar Brewery) מנהל תביעת ענק נגד חברת באדוויזר האמריקאית, בטענה שהיא גנבה את השם (שמה של מבשלת הבירה שניתן לבקר בה עד היום הוא Budweiser Budvar). בוהמיה היא כאמור בית היוצר של שניים ממותגי הבירה המפורסמים בעולם כולו: פילזן ובאדוויזר.

מלון Ruze

בדרך כלל הלינות, האוכל, התחבורה, הקניות והטיסות הם חלק מהלוגיסטיקה שכרוכה בכל טיול בחו"ל ולא מרחיבים עליהם את הזיכרון. יוצאים מן הכלל הם המקרים שבהם המרכיבים הלוגיסטיים הופכים לאטרקציה תיירותית שהופכת לאחד ה"עוגנים" של הטיול. כדי לסבר את האוזן אציין כמה דוגמאות: נסיעה ברכבת המהירה ביפן (שינקנסן), נסיעה ברכבת מיוחדת להר ואשינגטון בניו-אינגלנד, שיט באוניית קרוז או ארוחה במסעדה מעוטרת בכוכבי מישלן. מלון Ruze שבצ'סקי קרומאלוב הוא דוגמה נוספת לכך שהלינה הופכת מפתרון לוגיסטי לחוויה בלתי נשכחת. המלון ממוקם ברובע העתיק של עיירה מקסימה שמשתרעת בין הפיתולים של הנהר הוולטאבה. זהו מלון בוטיק (כ-70 חדרים) שהוקם במבנה מרשים ששימש במאה ה-16 למגורי נזירים מהמסדר הישועי (מאוחר יותר שימש כמכללה ישועית). המיקום שלו מאפשר להגיע בתוך כמה דקות הליכה לכל נקודה ברובע העתיק, שבו חנויות, מסעדות ובארים. במתחם המלון יש בריכה פנימית מחוממת, ג'קוזי, סאונה וחדרי טיפולים שבהם מעניקים עיסויים. אני משתדל שלא להחמיץ את ההזדמנות להתרענן אחרי יום של טיול וספיגת חוויות. התמזל מזלי לקבל את חדר 215,

« תצפית לכנסייה הרוסית-אורתודוקסית של קרלובי וארי מהמרפסת שבראש מגדל דיאנה.

לסיור במבנה המרכזי של הטירה שממוקם בחצר הבאה (כרטיסים לסיור בטירה יש לקנות בקופה שלפני הכניסה לחצר השנייה, אבל שימו לב שזוהי קופה נפרדת מזו שבה רוכשים את הכרטיס המשולב למוזיאון ולמגדל). העיירה משופעת בתי קפה ומסעדות, אבל בעונת התיירות חייבים להזמין מראש. אנחנו, שהגענו לכאן בספטמבר, הופתענו לגלות שהמסעדות המומלצות מתמלאות ונותר רק להמתין בסבלנות או לוותר על הארוחה. המקום הומה תיירים צעירים, ואחת התופעות היותר מיוחדות שנתקלנו בהן היא ששיעור התיירים שמגיעים מהמזרח הרחוק הוא גבוה מאוד (שמונה מתוך עשרה אנשים שמצטופפים במסעדות, בחנויות ובאטרקציות התיירותיות היו מלוכסני עיניים). התופעה הזאת, שלא נתקלתי בשכמותה בכל מקום אחר באירופה, סקרנה אותי מאוד, ולכן שאלתי לפשרה הן בלשכת התיירות והן את התיירים שהגיעו מהמזרח הרחוק שנתקלתי בהם בתורים השונים. לא קיבלתי תשובה מספקת, אך ביום שבו עזבתי את צ'סקי קרומאלוב פגשתי את מנהל מלון Ruze במהלך הצ'ק אאוט, ולו היה הסבר מעניין. הוא ציין את העובדה שראש ממשלת טייוואן התארח כמה ימים במלון, וכאשר שב מהסיור באירופה לארצו אזכר את צ'סקי קרומאלוב בריאיון טלוויזיוני, וכתוצאה מכך זורמים המונים מבני ארצו למקום. איני יכול לבדוק מדעית את ההסבר הזה שהוא מעניין כשלעצמו, מה גם שחלק מאלה שדיברתי איתם הגיעו מהונג קונג, שנגחאי ויפן. לאחר שעזבנו את המלון עצרנו לכמה דקות מול בית הכנסת שבעיירה (בחצר יש בית קפה שנקרא סינאגוגה), ונדרנו נדר לחזור לכאן בעתיד. □

הרבות שהיו בסביבתה, ולא נפגעה. הרובע העתיק שלה גולש במדרון לעבר הנהר משני צידיו, וגשרים רבים הומי מטיילים מתברים בין חלקיו השונים. האתר המרכזי הוא הטירה המקומית שהיא השנייה בגודלה בצ'כיה (הגדולה ביותר היא טירת פראג). הטירה החלה להיבנות בסוף המאה ה-13. משפחת האצולה הבוהמית רחמבק אחראית לפאר הרנסנסי שלה בתקופת הפריחה שבין המאה ה-14 לסוף המאה ה-16. משפחת אגנברג ירשה את הטירה במאה ה-17. במאה ה-18 עברה הטירה לבעלותה של משפחת שוורצנברג, שטיפחה את הבנייה בסגנונות הבארוק והרוקוקו. הטירה נבנתה בשלבים, כאשר כל משפחה ששלטה הוסיפה מבנים (לא הרסה את מה שהיה קיים) בסגנון שלה. כתוצאה מכך הטירה כוללת כיום כ-40 מבנים המסודרים סביב חמש חצרות, וניתן למצוא בהם מגוון של סגנונות. בנוסף יש בה גנים מטופחים, וסך כל שטח המתחם הוא כ-70 דונם. הטירה קרובה מאוד לכיכר המרכזית ברובע העתיק Namesti Svornosti. הכיכר, כמו כיכרות רבות באירופה, מוקפת בניינים עתיקים שחזיתותיהם שומרו ועוצבו בצורה אטרקטיבית (בניין העירייה שמאכלס כצפוי גם את לשכת התיירות, מלון Old Inn, עמוד המגיפה, ומסעדת גריל מצוינת ששמה קטקומבות). לאחר שחוצים את הגשר מתחילים לטפס בשביל משופע שהצדיק לחלוטין את האימון היומי במכון הכושר. כאשר מגיעים לחצר הראשונה מומלץ לבקר במוזיאון הטירה, וכרטיס הכניסה מזכה אתכם בתענוג להעפיל למרומי המגדל הצמוד שממנו ניתן להשקיף על העיירה הנפרסת למרגלות הטירה. העלייה היא במדרגות צרות, אך התצפית מהמרפסת העגולה שבמרומי מהווה תמורה מלאה לאמץ. בהמשך מומלץ להצטרף